

Prijsfotograaf

ROBIN DE PUY, HIER OP EEN ZELFPORTRET, HEEFT DE BESTE PORTRETFOTO VAN HET JAAR GEMAAKT. WIE IS DEZE PAS 27-JARIGE FOTOGRAAF? **PAGINA 8**

Zelfportret van Robin de Puy.

**Sciencefiction,
iets van vroeger**

**WAAROM WE GEEN SF-LITERATUUR
MEER WILLEN LEZEN** PAG 2

**Draadloos
en warm**

**TEMPERATUUR-MANAGEMENT
VANAF DE MOUNT EVEREST** PAG 4

**Pete Seeger
1919-2014**

**POSTUUM VAN EEN FOLK-
LEGENDE** PAG 6

Column

NICO DIJKSHOORN

Vaas

Wat voelde de achteruitloper in het Groninger Museum?

Sk lees zojuist het volgende bericht in *de Volkskrant*: 'In het Groninger Museum heeft een bezoeker zondag een 80 kilo zware designvaas van de Spaanse ontwerper Jaime Hayon omgestoten. De man probeerde een ander kunstwerk te fotograferen, maar lette tijdens het achteruitlopen niet goed op en botste tegen de vaas.'

In het artikel ligt de nadruk op de materiële schade. Moet die arme Jaime Hayon weer helemaal een nieuwe designvaas maken. En je weet nooit of designkunstenaars daar zin in hebben. Misschien is die man al lang handdoekrekjes van buffelbotten aan het maken of een volkorentuinstoel van crois-santdeeg.

Ik zelf heb ooit een literfles ketjap uit een stelling gestoten. Nu ik het opschrijf, voel ik weer de steek in mijn hart. Want zo gaat het. Je bent lekker bezig. Je hebt leuke kinderen, laatst moest er iemand om je lachen en je hebt eindelijk eens een winterjas gekocht die je ook in de zomer kunt dragen. Je gaat op je tenen staan om de nasikruiden te pakken, je bent nog niet gewend aan die hangende mouw en pats, een zwarte bloedvlek in groen glas om je voeten.

Eerst dacht ik: moet ik dit betalen? Daarna keek ik of het zoute of zoete ketjap was. Daarna zocht ik naar iemand in een gekleurde stofjas met een kraagje. Ik moest het hardop zeggen: 'Ik heb per ongeluk een fles ketjap omgegooid op de afdeling oriëntaals.' Daarna moest ik meekijken hoe ze alles opruimden. Af en toe prevelde ik iets. 'Zo zeg, dat is me nog heel wat, een liter.' Er liep iemand langs die iets lolligs zei. 'Je moet er witte wijn op gooien, dan zie je er niks meer van.' 'Ik lachte, maar ik wilde die man met een trechter 16 liter zoute ketjap achter in zijn keel gieten.

Kwetsbaar was ik.

Zo is het ook gegaan in Groningen. De achteruitloper moet hebben gevoeld dat hij iets aanraakte. Een vreselijk moment. Hij heeft gehoopt dat hij tegen het hoofd van een rolstoelgebruiker aanliep. Hij heeft geluisterd en gewacht, met ingetrokken

Hij heeft de honderden scherven gezien. Heel snel heeft hij de schade proberen in te schatten

schouders. En toen: de vernietigende klap. De achteruitloper heeft niet meteen begrepen wat hij stuk hoorde vallen. Vazen in musea, daar loop je met 30 kilometer per uur langs, op zoek naar echte kunst.

Daarna heeft hij omgekeken. De achteruitloper is nog heel even alleen geweest. Hij heeft de honderden scherven

gezien. Heel snel heeft hij de schade proberen in te schatten. Zinnen uit een onbezorgd verleden galmden door zijn hoofd. 'Lieverd, mama zag Schildpad Traag echt niet en ja toen is mama er heel even een klein beetje op gaan staan, maar als mama dat schild goed lijmt, merkt hij er niets van.'

De achteruitloper heeft voetstappen gehoord. Gehol in de gangen. Bezoekers en supposten die op de klap af kwamen. Daar stond hij, tussen de scherven met een fototoestel in zijn hand. Daar had je de eerste suppost. De achteruitloper heeft iets met zijn ogen gedaan. Wijd open. Daarna iets met zijn handen. En daarna heeft hij gesproken. 'Ik zag hem echt niet.'

Er is daarna druk in wakieltalkies gesproken en hij heeft mee staan luisteren: 'Ja, nee, kapot. Achteruitgelopen. Ja, hij staat hier nog. Hij is kaal. Precies! Uitgerekend ons topstuk. Ja, ik zal het hem zeggen.' En dan de doodsbanke blik.

Fotografie

INTERVIEW ROBIN DE PUY

Lange tijd speelde intens heimwee haar parten. Nu wordt ze als een van de grootste talenten van de Nederlandse portretfotografie beschouwd. Robin de Puy won zondag de Nationale Portret Prijs. Is zij ondanks of dankzij haar angsten zo ver gekomen?

Door Loes Reijmer

Gevoelige plaat

Vorige week fietste Robin de Puy (27) langs een ongeluk in Amsterdam Oud-West, de wijk waar ze woont. Een vrouw lag schreeuwend op de grond, ze had pijn aan haar been. De omstanders doken op het slachtoffer. De taxichauffeur die de fietser had aangereiden, stond er verloren bij. 'Niemand vroeg hoe het met hem ging', zegt De Puy. 'Hij werd genegeerd, terwijl hij duidelijk geschrokken was. Daar kan ik nog de hele dag mee bezig zijn: die arme man, ik hoop dat het goed met hem gaat.'

Ze is gevoelig, zegt ze. Heel gevoelig. En misschien maakt juist die eigenschap haar een goede portretfotograaf. Afgelopen zondag won Robin de Puy (spreek uit: de Pui) de Nationale Portret Prijs. Van de vijf nominaties waren er twee voor de fotografe: een portret van Eva Jinek op de cover van *Volkskrant Magazine* - de achtergrond even knallend als de lippen van de presentatrice - en een stemmig portret in zwart-wit van collega An-Sofie Kesteleyn die ze fotografeerde voor een wetenschapsbijlage van *de Volkskrant* over kanker. Kesteleyn was destijds ziek.

Twee totaal verschillende foto's dus. 'Als je op zo'n hoog niveau twee uitersten kan laten zien van een goed portret, mag je jezelf een veelzijdig fotograaf noemen', staat in het juryrapport. De jury noemt De Puy 'een rijzende ster' en 'een van de grootste talenten in Nederland op het gebied van de portretfotografie'. Ze wordt geroemd om haar creativiteit en productiviteit. Ze fotografeert voor *ELLE*, *LINDA*, *Het Parool* en *de Volkskrant*. O ja, en afgelopen maand maakte ze ook nog 130 portretten van de dansers en zangers van het Muziektheater.

Ze nam haar ouders, vriend en beste vriendin mee naar de uitreiking van de Nationale Portret Prijs - zoals ze nog altijd naar elke prijsuitreiking doet. Ze won uiteindelijk met de zwart-witfoto van Kesteleyn. Presentator Wilfried

Zelfportret Robin de Puy.

An-Sofie Kesteleyn.

de jong riep ook de gefotografeerde naar voren toen ze de prijs op het podium in ontvangst moest nemen. Poe, wat was ze blij dat hij vervolgens alleen vragen aan Kesteleyn stelde.

Van die verlegenheid blijkt weinig, een dag later aan de keukentafel in haar appartement. De Puy praat opgewekt met een randje Flakkees, het dialect van het Zuid-Hollandse eiland waar ze werd geboren.

Waarom herken je jouw stijl in het winnende portret?

'Ze kijkt je aan, dat is bij de meeste van mijn portretten zo. Het is direct, je lijkt contact te hebben met de gefotografeerde. Ik wilde zo graag een mooi, integer beeld schieten. An-Sofie had een week nagedacht of ze gefotografeerd wilde worden in een katern over haar ziekte. Ze was

→ Lees verder op pagina 110

Zelfportret

Voor dit interview maakte De Puy haar zelfportret (op de linkerpagina en op de cover). Moelijk, vond ze. 'Als ik iemand fotografeer, kijk ik door mijn lens en speel ik in op wat ik zie. De momenten dat iemand de camera vergeet, zijn vaak goed. Maar als je een foto van jezelf maakt, kun je de camera niet vergeten. Het is bovendien lastig om met afstand naar jezelf te kijken. Toen ik thuiskwam, had ik een rotgevoel: ik heb geen goed beeld. Dat gevoel heb ik eigenlijk altijd. De rust komt pas als ik de foto's op mijn computer zie.'

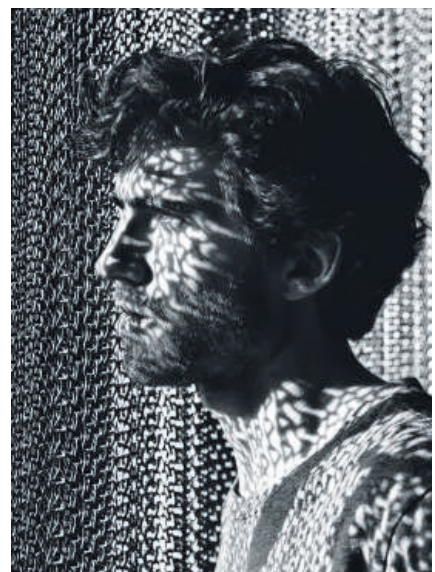
Fotomodel Sissel, vrij werk.

Het Britse model en actrice Lily Cole voor G-Star.

Fotomodel Dorith Mous voor *I Love Fake Magazine*.

Acteur Benja Bruijning voor *de Volkskrant*.

CV

Robin de Puy (1986) is geboren in Oude-Tonge, gemeente Oostflakkee. Na haar middelbare school volgde ze een opleiding tot directiesecretaresse. Ze was 19 toen ze aan de studie communicatie en multimediadesign aan de Willem de Kooning Academie begon. Na een jaar stapte ze over naar de Fotoacademie. Die opleiding rondde ze in 2009 af. Haar werk werd al snel gepubliceerd in *Volkskrant Magazine* en *LINDA*. Voor die bladen werkt ze nog steeds, evenals voor opdrachtgevers als KesselsKramer, G-Star en *CODE Magazine*. In 2009 kreeg ze voor de serie 'Meisjes in de prostitutie' de Photo Academy Award. Afgelopen zondag won ze de Nationale Portret Prijs met het portret van collega An-Sofie Kesteleyn.

Student en albino Miriam de Boer, vrij werk.

Acteur André van Noord, voor de Volkskrant.

→ Vervolg van pagina V8

zenuwachtig. Shit, straks lukt het me niet, dacht ik.

'Ik fotografeerde haar op het balkon en in de slaapkamer. Uiteindelijk dook ik toch weer op het gezicht. Een close-portret en verder niets. Weinig poespas, dat is ook kenmerkend voor mijn werk.'

Vind je het een sombere foto?

'Dat is niet het goede woord. Bij somber denk ik aan iemand die niet sterk is. Ik vind de foto eerder indringend: je voelt dat er meer aan de hand is. Ik hoop een portret te maken waarin de beleving zit die ik op dat moment had. Dat kan iets indringends zijn, maar ook een grote lach. Ik wil geen illustratief plaatje maken. Je moet zien dat de geportretteerde een mens is, met emoties.'

Wil je mensen mooi op de foto zetten?

'Niet per se. Ik heb liever dat je struikelt over het beeld. Een perfect plaatje blader je makkelijk voorbij. Ja, dat is me vaak kwalijk genomen. In 2009 won ik de Photo Academy Award met een serie over jonge prostituees. Die had ik ook nogal direct gefotografeerd: geen poespas, een reportageflitser in plaats van een mooi lampje. Op sites die bekendmaakten dat ik had gewonnen, kwamen veel woedende reacties. Mijn zelfportret werd er zelfs bij geplaatst: kijk, dit is de fotograaf.'

'O wat erg, dacht ik eerst, iedereen vindt het lelijke foto's. Ik was een dag gestrest. Daarna beseftte ik: blijkbaar hebben mensen een heftige mening over mijn werk, maar uiteindelijk ben ik hier nog. Ik kan gewoon blijven fotograferen, er is alleen wat ophef geweest. Bovendien: nu herinneren ze zich die foto's waarschijnlijk nog, omdat ze zich er zo aan stoorden. Daarmee is mijn doel bereikt: ik wil dat kijkers mijn foto's onthouden.'

Ja, die ophef was een beproeving voor een meisje dat in haar middelbareschooltijd elke dag huilend bij het hokje van de conciërge aanklopte. De Puy groeide op in Oude-Tonge, een klein plaatsje op Goeree-Overflakkee. Ze was verlegen en bovenal: angstig. 'Voordat ik op school kwam, had ik al een strijd geleverd. Thuis pakte ik mijn tas vier keer in en uit om te zien of ik al mijn boeken had ingepakt. Eenmaal op de fiets dacht ik weer: heb ik de kraan wel dichtgedraaid? Dan moest ik weer terug.'

Tussen de middag mocht ze van de conciërge haar ouders bellen om te zeggen dat het goed ging. Voordat ze naar huis ging, namen ze samen door welke huiswerkopdrachten ze had gekregen. 'Ik wist toen niet goed wie ik was, buiten dat angstige meisje. Door de fotografie ben ik gegroeid. Nu ben ik iemand die mooie portretten maakt.'

Je hebt nog altijd heimwee, zei je zusje.

'We noemen het heimwee, dat begrijpen mensen beter. Het is een angst voor het verlaten van plekken waar ik me veilig voel. Ik kan niet meer eten, niet meer slapen en voel constante paniek. Vroeger moest ik dan koste wat het kost

naar huis, maar nu weet ik: als ik rustig dooradem, komt het vanzelf goed.

'Het gekke is dat ik altijd een enorme drang heb gehad om weg te gaan. Constant duw ik mezelf over het randje. Ik dwing mezelf om meer te doen dan ik aankan. Daarmee doe ik mezelf pijn, maar aan de andere kant: daardoor ben ik nu waar ik ben.'

Bij een fotoserie op je site staat: toen ik net in Amsterdam woonde, was ik eenzaam.

'Ik bouwde het op: eerst woonde ik drie dagen in Amsterdam en ging dan weer met de motor terug naar Oude-Tonge. Vervolgens bleef ik vier dagen hier en zo verder. Een keer stortregende het keihard. Ik werd van mijn motor afgereden door een auto in een oprijdende file. Toen ik daar lag, dacht ik: waarom doe ik dit toch? Ik had de reis kunnen uitstellen, maar moest naar huis.'

'Die eenzaamheid zal ik altijd hebben. Zelfs mijn zusje zegt dat ze me niet begrijpt. Dat is dubbel: aan de ene kant wil je dat mensen hetzelfde voelen zodat ze je begrijpen, aan de andere kant gun je niemand die constante strijd.'

Heeft het een naam?

'Nou ja, ik heb meerdere stempels gekregen. Je moet het zo zien: mijn gevoelens zijn vaak te groot. Ik heb dat met negatieve dingen, maar ook met positieve dingen. De liefde die ik voel voor mijn familie, daar kan ik om huilen. Ik hecht me daarom ook niet te veel aan dingen en personen. Zodra iets veilig voelt, moet ik weer weg.'

'Fotografie is een manier om een korte periode in iemands leven te kunnen stappen - soms maar een paar minuten - en zonder al te veel moeite weer vertrekken. Ik wil het geen naam geven.'

Omdat het je in een bepaalde hoek drukt.

'Ja. En vooral in een negatieve hoek. Je komt er ook niet meer van af. Met een stempel word je behandeld als iemand die raar of gek is, in plaats van bijzonder. Terwijl het vaak getalenteerde mensen zijn die zo ver komen door de uitzonderlijke eigenschappen die ze hebben. Als je een volle bos haar hebt en lange wimpers, dan wordt dat mooi gevonden. Maar als je hoofd op een bepaalde manier werkt, wordt dat als iets negatiefs ervaren. Ik verzet me daartegen, want er kunnen ook mooie dingen uitkomen. 'Voor G-Star portretteerde ik Magnus Carlsen, de wereldkampioen schaken. Op communicatiegebied is hij wat lastig, hij maakt geen gezellig praatje met je. Ik vind hem zo interessant, juist omdat hij bijzonder is.'

Even later besluit ze: 'Ik lijd nergens aan. Misschien in de periode dat het minder met me ging, maar nu niet meer. Inmiddels ben ik zo ver dat ik kan zeggen: ik heb het best aardig geregeld. Mijn hoofd krijgt nou eenmaal alles heftiger binnen, maar daardoor registreer ik dingen die anderen niet opmerken. In die zin heb ik een voorsprong; het zou mooi zijn als anderen het zo zouden kunnen zien.'

ADVERTENTIE

MATTIE & WIETZE

ELKE OCHTEND | 06:00 - 09:00

100.7 fm

Qmusic
Q is good for you